

เอกสารประกอบการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การเป็นผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม IDE

ความหมายและความสำคัญของนวัตกรรม

นวัตกรรม คือ "หัวใจหลัก" ที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จและเกิดความมั่นคงที่ยั่งยืน เกิดการค้นพบสินค้าและบริการใหม่ที่ตลาดต้องการ หรือพบวิธีการทำงานแบบใหม่ที่ดีกว่าเดิม รวมไปถึงธุรกิจในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดและผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นวัตกรรมจะช่วยสร้างทั้งคุณค่าและมูลค่าเพิ่มขึ้นให้กับลูกค้าและผู้บริโภค รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่งผลดีต่อองค์กร ต่อสังคม และเศรษฐกิจของประเทศ

ความหมายของ "นวัตกรรม (Innovation)" โดยทั่วไปหมายถึง “การเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งใหม่ หรือการปรับปรุงจากสิ่งเดิม ที่เกิดจากการนำความรู้ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไปพัฒนาให้เกิดคุณค่าต่อลูกค้า ต่อองค์กร ต่อสังคม และประเทศชาติ” หรือ หมายถึง "การทำสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม" ทั้งนี้การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ไม่จำเป็นต้องขจัดสิ่งที่มีอยู่เดิมออกไปทั้งหมด แต่อาจเป็นการต่อยอดจากสิ่งเดิมที่มีอยู่มาปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ เพื่อให้ได้ สินค้าใหม่ การบริการใหม่ กระบวนการทำงานใหม่ หรือรูปแบบของธุรกิจใหม่ ที่สามารถสร้างคุณค่าเพิ่มขึ้นได้

คนทั่วไปมักเข้าใจว่า "นวัตกรรม" คือสิ่งใหม่ที่คนไม่เคยคิดมาก่อนเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความใหม่เป็นแค่หนึ่งในองค์ประกอบ โดยเป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นส่วนหนึ่งของนวัตกรรมเท่านั้น เพราะ “นวัตกรรม” จะเกิดขึ้นได้นั้น ต้องมีทั้งเหตุและทั้งผลลัพธ์ด้วย ซึ่ง "เหตุ" หมายถึง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) บวกกับ ความเพียรพยายาม (Effort)

ในส่วนของการคิดสร้างสรรค์นั้น อาจเกิดขึ้นได้จากเหตุบังเอิญ (ฟลุ๊ค) หรือเกิดจากการสังเกตสิ่งที่อยู่รอบๆตัวเรา ต่อยอดให้เกิดการค้นพบ (Discovery) แล้วนำสิ่งที่ค้นพบ หรือความคิดริเริ่มเหล่านั้นมาใส่ความเพียรพยายาม หรือ Effort จนเกิดเป็นผลงานนวัตกรรมที่ยิ่งใหญ่ ถ้ามีแต่ความคิดริเริ่มแล้วไม่มีความเพียรพยายาม ก็จะไม่สามารถสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นได้เลย

ดังนั้นนวัตกรรมไม่ได้เกิดขึ้นด้วยความบังเอิญ แต่เกิดขึ้นจาก ความมุ่งมั่นตั้งใจ

ขึ้นชื่อว่า “นวัตกรรม” แล้วแทบไม่มีใครทำครั้งเดียวแล้วสำเร็จ นวัตกรรมที่ยิ่งยใหญ่วิวัฒน์ผ่านความล้มเหลวมากมาย ตัวอย่างเช่น สองพี่น้องตระกูลไรต์ที่ประดิษฐ์คิดค้นเครื่องบิน ในช่วงแรกผู้คนต่างมองว่าเป็นเรื่องตลกที่คนเราอยากบินได้เหมือนนก แต่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ เพียรพยายามลองผิดลองถูกโดยไม่ยอมแพ้ ไม่ท้อถอยของสองพี่น้องตระกูลไรต์จึงทำให้มนุษยชาติสามารถก้าวขึ้นสู่ยุคแห่งการจราจรทางอากาศ ย่อโลกทั้งใบให้สามารถเดินทางหากันได้ในเวลาไม่กี่ชั่วโมง

การลองผิดลองถูก เป็นหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ “นวัตกรรม”

การเรียนรู้ บ่อยครั้งเกิดขึ้นจาก “ความเจ็บปวด”

ความเจ็บปวด บางครั้งก็เกิดจาก “ความกล้า ทั้งที่ไม่รู้จริง”

แต่ประเด็นสำคัญคือ "เจ็บแล้วต้องจำ และต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา”

การเรียนรู้ที่แท้จริงไม่ได้เกิดจากการอ่านตำรา คนที่อ่านตำราอย่างเดียวทำนวัตกรรมไม่ได้ เพราะนวัตกรรมจะเป็นจริงได้ ต้องลงมือทำ และเมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้น จะต้องเรียนรู้ว่าสาเหตุเป็นเพราะอะไร แล้วลองผิดพลาดถูกต้องไปเพื่อค้นหาว่าสิ่งไหนเป็นอย่างไร เปรียบดังโลกของการทำงาน เด็กจบใหม่แทบทุกคนมักผ่านกระบวนการเรียนรู้จากความผิดพลาดและการลองผิดลองถูกตั้งแต่เริ่มเข้ามาทำงานวันแรก แต่หลังจากที่ได้ผ่านการเรียนรู้มากขึ้น ก็จะเก่งขึ้นเรื่อยๆ

"นวัตกรรม" จะยิ่งใหญ่และยั่งยืนได้ ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และรวมไปถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบด้วย ดังนั้นจะมองเพียงผลที่เกิดขึ้นกับตัวเองอย่างเดียวไม่ได้ ต้องมองผลกระทบให้ครบทุกด้าน ตัวอย่างเช่น ต้องไม่ทำให้เกิดผลกระทบในทางลบกับสังคม ศิลธรรม กฎหมาย หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของแต่ละพื้นที่ เป็นต้น

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยนวัตกรรม

การที่เราจะปรับเปลี่ยนประเทศไทยจากประเทศรายได้ปานกลาง สู่ประเทศที่มีรายได้สูงนั้น เราต้องทำการปรับเปลี่ยนจาก

โครงสร้างเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า เป็น โครงสร้างเศรษฐกิจสร้างมูลค่า นั้นหมายถึงการปรับเปลี่ยนจากระบบ

เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพ มาสู่ ระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ทั้งหมดนี้จะเป็นไป

ไม่ได้เลย หากไม่มีการบ่มเพาะผู้ประกอบการให้มีความทักษะในการขับเคลื่อนธุรกิจด้วยนวัตกรรม

หลักคิดของการสร้างความเข้มแข็งจากภายในประเทศ คือการเปลี่ยนการเจริญเติบโตแบบรากแขนง เป็นการ

เจริญเติบโตแบบรากแก้ว เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเอง ยืนอยู่บนขาของตนเอง รวมกันเป็นกลุ่มอย่างมีพลัง

โดยมีแนวคิดดังนี้

การเปลี่ยนเกษตรกรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรกรที่ทันสมัย (Smart Farmers)

การยกระดับภาคการเกษตรไทยเพื่อเข้าสู่ Thailand 4.0 จำเป็นต้องอาศัยการขับเคลื่อนโดยเกษตรกรที่ทันสมัย

เกษตรกรที่ทันสมัย หมายถึง เกษตรกรที่ใช้การตลาดนำการผลิต มีจิตวิญญาณของการเป็น

ผู้ประกอบการ รู้จักใช้การบริหารจัดการและเทคโนโลยีทั้งในการผลิต การแปรรูป และบริการ แปลงออกมา

เป็นโมเดลธุรกิจทางการเกษตรสมัยใหม่ มีความเป็นผู้นำ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและให้ความสำคัญ
กับความยั่งยืน

การยกระดับขีดความสามารถของ SMEs

การเปลี่ยนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แบบดั้งเดิม เป็น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่
ทันสมัย (Smart SMEs) สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่ของไทยให้
ก้าวทันต่อสถานการณ์

การเปลี่ยนแปลงระดับประเทศและโลก การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ

มุ่งสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโต อย่างมีเสถียรภาพ ยั่งยืน และมีขีดความสามารถในการแข่งขัน
ที่สูงขึ้น”

การเปลี่ยนธุรกิจบริการแบบดั้งเดิม เป็นธุรกิจที่ให้บริการที่มีมูลค่าสูง (High Value Services)

ยกระดับธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอยู่แล้วมาสู่ธุรกิจบริการที่มีมูลค่าสูง ด้วยความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มคุณค่า
ด้วยวัฒนธรรม เพื่อให้เศรษฐกิจไทยพึ่งพาภาคบริการได้มากขึ้น ประกอบด้วย 6 ธุรกิจ คือ ธุรกิจบริการด้าน
สุขภาพ

และการแพทย์ (Wellness & Medical Services) ธุรกิจบริการด้านดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital Content
Services) ธุรกิจ

บริการด้านการต้อนรับ (Hospitality Services) ธุรกิจบริการด้านการศึกษา (Education) ธุรกิจบริการวิชาชีพ
เฉพาะ

และธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์การค้า

การส่งเสริมพัฒนาสตาร์ทอัพ

ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง (High Potential Startups) ให้เป็นทัพหน้าที่จะขับเคลื่อน

เศรษฐกิจไทยในอนาคต พร้อมกับการสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมกับสตาร์ทอัพในทุกด้าน เช่น การลงทุน ความพร้อมด้านตลาดหุ้นเพื่อขยายธุรกิจหรือออกสู่ตลาด และผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางและปลายทางการลงทุนสตาร์ทอัพในอาเซียน”

ตัวอย่างธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

ที่สามารถสร้างความได้เปรียบเทียบทางการแข่งขันทางธุรกิจ โดยใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ

จับ จับ ก๊วยจับกิ่งสำเร็จรูป

สุดยอดนักประดิษฐ์ 7Inventor Awards

ประเภท: รางวัลนวัตกรรมประเภทที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ

อันดับ: รางวัลนักประดิษฐ์ ผลงาน ปี 2017

โดยมี คุณมนัสชญาน์ อยู่สมบัติชัย กรรมการผู้จัดการ บริษัท ดีไลท์ 88 จำกัด เป็นเจ้าของผลงาน

ความเป็นนวัตกรรม

เป็นก๊วยจับกิ่งสำเร็จรูปที่ลดเวลาในการเตรียม เพียงเท้าน้ำร้อนลงไป สามารถรับประทานได้ทันที ได้รสชาติต้นตำรับก๊วยจับอบลแห้ง มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน เป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้จากงานวิจัยของ ผศ. ดร.จิตรา สิงห์ทอง อาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความสะดวกของผู้บริโภคในเมืองที่มีความเร่งรีบได้

มูลค่าเพิ่มที่ได้จากโครงการ

สร้างยอดขายรวมในประเทศปี พ.ศ 2559 ได้มากกว่า 1 ล้านบาท

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้บริโภคมีความสะดวกในการรับประทานก๊วยจับอบลในรูปแบบที่พกพาง่ายและเก็บได้นาน

ผู้บริโภคมีทางเลือกเพิ่มขึ้นในการรับประทานอาหารพื้นบ้านแบบกิ่งสำเร็จรูป

QueQ Application ระบบจัดคิวอัจฉริยะ

สุดยอดนวัตกรรม 7 Innovation Awards

ประเภท: รางวัลนวัตกรรมประเภทที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

อันดับ: รองชนะเลิศอันดับ 1 ผลงาน ปี 2019

โดยมี คุณรังสรรค์ พรหมประสิทธิ์ ประธานกรรมการ บริษัท คิว คิว (ประเทศไทย) จำกัด เป็นเจ้าของผลงาน

ความเป็นนวัตกรรม

เป็น Application จองคิวและจัดคิวบนสมาร์ทโฟน ซึ่งนำมาใช้สำหรับบริหารจัดการการรอคิวรับบริการที่โรงพยาบาล ระบบจะประมวลผลและจัดคิวแบบอัตโนมัติให้ผู้รับบริการสามารถเข้ารับบริการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ใช้เวลาอยู่ในโรงพยาบาลน้อยที่สุด โดยผู้รับบริการสามารถทราบเวลาที่จะถึงคิวของตนในแต่ละจุด ช่วยลดเวลาในการรอได้หลายชั่วโมงให้กับคนไข้ ญาติ รวมทั้งผู้ติดตาม ส่วนโรงพยาบาลก็สามารถตรวจสอบและแก้ไขจุดที่มีปัญหาติดขัดได้ทันสถานการณ์ สามารถสร้างประโยชน์และคุณค่าให้กับผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสังคมและประเทศชาติได้เป็นอย่างมาก

มูลค่าเพิ่มที่ได้จากโครงการ

1. ช่วยลดระยะเวลาในการรอคิวให้กับผู้รับบริการในโรงพยาบาลได้ 500,000 ชั่วโมง/เดือน
2. เพิ่มโอกาสในการขยายตัวเข้าสู่ตลาดโรงพยาบาลและหน่วยงานอื่นของภาครัฐ (โรงพยาบาลกว่า 300 แห่งทั่วประเทศ) และมีโอกาสขยายระบบบริการไปสู่ต่างประเทศ โดยเริ่มที่มาเลเซีย ไต้หวัน และอีก 3 ประเทศ ในปี 2562
3. ปรับเปลี่ยนระบบการบริการให้เกิด digital transformation เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ให้เข้าสู่ Thailand 4.0 อย่างแท้จริง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถวางแผนการใช้เวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ช่วยยกระดับธุรกิจบริการของไทยทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เกิดการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ที่คำนึงถึงประสิทธิภาพ และความสะดวกสบายของผู้ใช้บริการเป็นหลัก

3. สามารถพัฒนารูปแบบการบริการ เพื่อขยายผลไปยังการบริการที่แก้ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการเวลาในรูปแบบอื่น ๆ ได้

ตานี สยาม นวัตกรรมราชนิกล้วย

สุดยอดนวัตกรรม 7 Innovation Awards

ประเภท: รางวัลนวัตกรรมประเภทที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

อันดับ: รองชนะเลิศอันดับ 2 ผลงาน ปี 2022

โดยมี คุณธนกร สดใส

Brand Owner & Founder & Innovator จาก วิสาหกิจชุมชนบ้านช่างสกุลบายศรี เป็นเจ้าของผลงาน

ความเป็นนวัตกรรม

ผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์จากองค์ความรู้ภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมไทย ที่เกิดจากการร่วมตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านช่างสกุลบายศรี จ.ราชบุรี เพื่อสร้างแผ่นหนังธรรมชาติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ใช้แนวคิด Circular Economy นำวัสดุเหลือทิ้งจากต้นกล้วยตานีมาเพิ่มมูลค่าเป็นวัสดุแผ่นหนัง มีการพัฒนาสูตรสารสกัดจากน้ำยากล้วยตานี ผ่านขบวนการอัดรีดด้วยความร้อน มีคุณสมบัติเทียบเท่าแผ่นหนังทั่วไป ผิวสัมผัสนุ่ม ยืดหยุ่นและทนทานต่อการใช้งาน และใช้ทดแทนหนังสัตว์ในการนำมาผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นได้หลากหลายรูปแบบ

มูลค่าเพิ่มที่ได้จากโครงการ

1. สร้างยอดขายได้ 5 ล้านบาทต่อปี
2. ขยายตลาดส่งออก ด้วยอัตราการเติบโต 100% ในระยะ 3 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรที่ปลูกกล้วยมากกว่า 12,500 บาทต่อครัวเรือน
2. ช่วยลดปริมาณของเสียจากกระบวนการผลิต ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดคุณค่าและมูลค่าตลอดห่วงโซ่อุปทาน

